

LT

LT

LT

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Bruselis, 05.02.2009
SEK(2009) 113 galutinis

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS

Pridedamas prie

**Komisijos reglamento, kuriuo įgyvendinama Direktyva 2005/32/EB , nustatant
paprastųjų televizoriaus priedėlių ekologinio projektavimo reikalavimus**

POVEIKIO VERTINIMO SANTRAUKA

**{K (2009) 582 galutinis}
{SEK (2009) 114}**

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS

Pridedamas prie

Komisijos reglamento, kuriuo įgyvendinama Direktyva 2005/32/EB, nustatant paprastųjų televizoriaus priedėlių ekologinio projektavimo reikalavimus

POVEIKIO VERTINIMO SANTRAUKA

Bendrosios aplinkybės

Pagrindas, kaip nustatyti energiją vartojančių gaminių ekologinio projektavimo reikalavimus, sukurtas Ekologinio projektavimo direktyva 2005/32/EB. Ekologinio projektavimo reikalavimai yra (95 straipsniu pagrįsti) teisiniai reikalavimai, kuriuos turi atitikti rinkai teikiami gaminiai, kad būtų pagerintas jų aplinkosauginis veiksmingumas ir būtų užtikrintas laisvas tų gaminių judėjimas vidaus rinkoje. Pagal pagrindų direktyvą Komisija, kuriai padeda reguliavimo komitetas, priima įgyvendinimo priemones, kuriomis nustatomi tų energiją vartojančių gaminių ekologinio projektavimo reikalavimai, kurių didelė pardavimo apimtis, kurių poveikis aplinkai pastebimas ir kurie turi pastebimą poveikio aplinkai gerinimo potencialą.

Paprastieji televizorių priedėliai (toliau – PTP), kurių pagrindinė funkcija – skaitmeninius įėjimo signalus paversti analoginiais išėjimo signalais, visiškai atitinka šiuos kriterijus. Analoginį transliavimą pakeitus skaitmeniniu, šių prietaisų reikės skaitmeniniam signalui priimti nepritaikytiems televizoriams. Iki 2015 m., kai analoginis transliavimas ES bus nutrauktas, PTP pardavimas ir bendrasis jų vartojamos energijos kiekis ypač padidės.

Poreikį skubiai parengti mažiausius šių prietaisų energijos vartojimo charakteristikų reikalavimus akcentavo Europos Parlamentas¹ ir parėmė valstybių narių atstovai Konsultacijų forume.

Ekologinio projektavimo reikalavimų nustatymo metodas

Siūlomas reglamentas dėl PTP ir šis poveikio vertinimas parengtas tokiais keturiais etapais:

1 etapas. Atsižvelgiant į Ekologinio projektavimo direktyvos I priede nustatytus ekologinio projektavimo kriterijus, įvertinti Ekologinio projektavimo direktyvos 15 straipsnio 2 dalies a–c punktuose išdėstyti ekologinio projektavimo įgyvendinimo priemonei taikomi kriterijai.

2 etapas. Apsvarstytos susijusios Bendrijos iniciatyvos, rinkos jėgos, taip pat rinkoje siūlomų gaminių su lygiavertėmis funkcijomis aplinkosauginio veiksmingumo skirtumai, kaip nustatyta Ekologinio projektavimo direktyvos 15 straipsnio 2 dalyje.

3 etapas. Nustatyti politikos tikslai, įskaitant norimą mastą, politikos galimybės juos pasiekti ir svarbiausi ekologinio projektavimo įgyvendinimo priemonių elementai, kaip reikalaujama Ekologinio projektavimo direktyvos VII priede.

4 etapas. Įvertintas poveikis aplinkai bei ekonominis ir socialinis poveikis, atsižvelgiant į Ekologinio projektavimo direktyvos 15 straipsnio 5 dalyje išdėstytus įgyvendinimo priemonei taikomus kriterijus.

---

¹ 2008 m. sausio 31 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl efektyvaus energijos vartojimo veiksmų plano.

Rezultatų apibendrinimas

1 etapas

Siekdama įvertinti Ekologinio projektavimo direktyvos 15 straipsnio 2 dalyje nustatytus ekologinio projektavimo įgyvendinimo priemonėms taikomus kriterijus, Komisija atliko techninį, aplinkosaugos ir ekonominį PTP tyrimą (parengiamąjį tyrimą), laikydamasi Ekologinio projektavimo direktyvos 15 straipsnio 4 dalies a punkto bei I ir II priedų.

Pagal Ekologinio projektavimo direktyvos 15 straipsnio 2 dalyje išdėstytus kriterijus parengiamajame tyrime² nustatyti tokie ES PTP rezultatai.

15 straipsnio 2 dalies a punktas	Pardavimo apimtis Bendrijoje per metus	90 mln. vnt. 2010 m. 177 mln. vnt. 2014 m.
15 straipsnio 2 dalies b punktas	Poveikis aplinkai: paprastųjų TV priedėlių suvartotos energijos kiekis	6 TWh 2010 m. 14 TWh 2014 m.
15 straipsnio 2 dalies c punktas	Galimybė pasiekti geresnių rezultatų (taikant turimas rentabilias technologijas)	0,5 TWh 2010 m. 9 TWh 2014 m.

Galimybių pasiekti geresnių rezultatų yra, nes turimais rentabiliais techniniais sprendimais galima gerokai sumažinti šių prietaisų elektros energijos vartojimą. Šis teiginys pagrįstas tuo, kad įvairių PTP su tokiomis pačiomis funkcijomis kainos ir tų priedėlių energijos vartojimas nesusiję.

Iš viso per 2010–2020 m. energijos galima sutaupyti daugiau nei jos per metus suvartojama Švedijos namų ūkiuose, todėl ši galimybė taupyti energiją laikoma svarbia.

2 etapas

Kaip nustatyta Ekologinio projektavimo direktyvos 15 straipsnio 2 dalyje ir 15 straipsnio 4 dalies c punkte, atsižvelgta į susijusius Bendrijos ir nacionalinius aplinkosaugos teisės aktus. Atsižvelgta ir į Bendrijos, ir į valstybių narių lygio savanoriškas iniciatyvas, taip pat išnagrinėtos kliūtys, dėl kurių didesnio aplinkosauginio veiksmingumo technologijos neįsisavinamos rinkoje, ir tinkamai neveikia pati rinka.

Bendrijos lygiu Komisijos Jungtinis tyrimų centras (Isproje) tvarko savanorišką elgesio kodeksą, kuriame nustatyti PTP energijos vartojimo efektyvumo kriterijai. Nors ši iniciatyva ypač naudinga tuo, kad ją įgyvendinant buvo teikiami techniniai PTP duomenys, jos poveikis rinkoje buvo ribotas, nes savanoriško kodekso laikėsi nedaug gamintojų.

² *Preparatory studies for Eco-design Requirements of EuPs –Simple Digital TV Converters (Simple Set Top Boxes), MVV Consulting GmbH („Parengiamasis ekologinio energiją vartojančių gaminių – paprastųjų skaitmeninės televizijos signalų keitiklių (paprastųjų televizoriaus priedėlių) – projektavimo reikalavimų tyrimas“, MVV Consulting GmbH, 2007 m. gruodžio 17 d., galutinė ataskaita); dokumentai pateikti Energetikos ir transporto generalinio direktorato svetainėje http://ec.europa.eu/energy/efficiency/ecodesign/eco_design_en.htm.*

Valstybių narių lygiu Jungtinėje Karalystėje vykdoma patvirtinamojo PTP ženklavimo programa, kurią tvarko *Energy Saving Trust* (energijos taupymo įstaiga). Šios savanoriško ženklavimo sistemos poveikis ribotas rinkoje, kurioje mažai gaminių atitinka tos sistemos kriterijus.

2008 m. gruodžio mėn. priimtu reglamentu, kuriuo įgyvendinama Direktyva 2005/32/EB, nustatant išjungtos ir budėjimo režimu veikiančios elektros ir elektroninės buitinės ir biuro įrangos elektros energijos suvartojimo ekologinio projektavimo reikalavimus, bus pasinaudota tik kai kuriomis PTP galimybėmis taupyti energiją. Taip yra todėl, kad šis horizontalusis reguliavimas būtų taikomas PTP tik tada, kai jie veikia budėjimo režimu, o dėl pasirinkto laiko, kada turėtų įsigaliooti įvairūs reglamente nustatyti reikalavimai budėjimo režimu veikiančioms įrenginiams, būtų neįmanoma pasinaudoti didžiausia energijos taupymo galimybe, susijusia su PTP naudojimu.

Apie daugiau ES arba nacionalinių iniciatyvų spręsti PTP energijos vartojimo klausimus nepranešta.

Nors ES mastu bendrasis PTP suvartojamos energijos kiekis yra didelis, jų įtaka pavienių namų ūkių sąskaitoms už elektros energiją yra palyginti maža. Dėl šios priežasties vartotojai daugiausia dėmesio skiria pradinei PTP kainai ir neatsižvelgia į tai, kiek energijos tie prietaisai suvartos per savo gyvavimo ciklą. Todėl gamintojai neturi paskatų mažinti šių prietaisų energijos vartojimą, nors gamintojams tam reikėtų (jei apskritai reikėtų) mažai papildomų sąnaudų, o vartotojai galėtų daug sutaupyti ir būtų išmetama mažiau CO₂. Dar viena priežastis, dėl kurios PTP suvartoja pernelyg daug energijos, yra ta, kad net ir išjungę televizorius vartotojai linkę tuos prietaisus palikti nuolat veikiančius „aktyviuoju režimu“.

1 ir 2 etapo išvados

Artimiausiais metais Europos Sąjungoje parduotų PTP skaičius ir susijęs energijos vartojimas greitai didės. Turimi rentabilūs sprendimai sumažinti šių prietaisų suvartojamos energijos kiekį netaikomi, nes, kaip minėta pirmiau, tinkamai neveikia rinka. Esamų politikos iniciatyvų poveikis aplinkosauginiam PTP veiksmingumui bus labai nedidelis. Be Bendrijos veiksmų kyla grėsmė, kad būsimos valstybių narių lygio iniciatyvos trukdys šiems gaminiams laisvai judėti vidaus rinkoje.

Padaryta išvada, kad Ekologinio projektavimo direktyvos 15 straipsnio 2 dalyje išvardyti ekologinio projektavimo įgyvendinimo priemonės taikomi kriterijai įvykdyti ir kad pagal Ekologinio projektavimo direktyvos 15 straipsnio 1 dalį ekologinio projektavimo įgyvendinimo priemonė turėtų būti taikoma PTP.

3 etapas

Ekologinio projektavimo direktyvos II priede iškelta sąlyga, kad aplinkosauginio PTP veiksmingumo pagerinimo mastas, ypač tų prietaisų vartojamų išteklių (pavyzdžiui, energijos) kiekis, turėtų būti nustatytas išnagrinėjus mažiausias vartotojo įrangos gyvavimo ciklo išlaidas. Be to, atsižvelgta į parengiamajame tyrime ir 2008 m. vasario 22 d. Ekologinio projektavimo konsultacijų forumė³ suinteresuotosioms šalims tarantis nustatytus palyginamuosius technologijų, kurias taikant gaunami geriausi rezultatai, rodiklius. Rezultatai aiškėja iš tikslų, kurių siekiama įgyvendinimo priemone.

Siūlomu reglamentu siekiama paskatinti rinkos pokyčius, kuriais pasinaudojus būtų įgyvendintos galimybės pasiekti geresnių rezultatų. Atsižvelgiant į tai, apsvarstytos kelios

---

³ Konsultacijų forumas – proporcingos sandaros grupė, kuriai priklauso valstybių narių ir nuomonės pareikšti kviečiamų suinteresuotųjų šalių, pavyzdžiui, pramonės, vartotojų ir nevyriausybinių aplinkosaugos organizacijų, atstovai.

politikos galimybės, įskaitant savireguliaciją, privalomą energijos vartojimo ženklavinimą ir mažiausius privalomus energijos vartojimo charakteristikų reikalavimus. Dėl aiškaus teisės aktų leidėjo įpareigojimo nustatyti buitinių elektronikos gaminių ekologinio projektavimo reikalavimus, kitos galimybės, nei ekologinio projektavimo įgyvendinimo priemonė, išnagrinėtos tiek, kiek būtina įgyvendinamajam teisės aktui; daugiausia dėmesio skiriama jo pagrindinėms dalims įvertinti, atsižvelgiant į parengiamąjį tyrimą ir suinteresuotųjų šalių indėlį.

4 etapas

Siūloma įgyvendinimo priemonė vertinama. Visų pirma, nagrinėjamos galimybės, kaip ekologinio projektavimo įgyvendinimo laiką suskirstyti keliais etapais, atsižvelgiant į Ekologinio projektavimo direktyvos 15 straipsnio 5 dalyje nustatytus kriterijus, ir nagrinėjamas poveikis gamintojams, įskaitant mažąsias ir vidutines įmones.

3 ir 4 etapo išvados

Palyginus politikos galimybes ir parengiamajame tyrime ir konsultuojantis pateiktus atsiliepimus, tinkamiausia priemonė pasinaudoti galimybe pagerinti PTP charakteristikas yra reglamentas, kuriuo būtų nustatyti tų prietaisų energijos vartojimo ir maitinimo valdymo reikalavimai. Reglamento reikalavimai turėtų būti nustatyti dviem etapais ir įsigalioję praėjus, atitinkamai, vieneriems ir trejiems metams nuo reglamento įsigaliojimo. Taip būtų užtikrinta, kad:

- galimybe pagerinti PTP energijos vartojimo charakteristikas būtų pasinaudota greitai, todėl Bendrijoje būtų sutaupyta daug elektros energijos ir būtų išmesta mažiau CO₂, taip pat sumažėtų vartotojų patiriamos šių prietaisų gyvavimo ciklo sąnaudos,
- iki 2020 m. bendrasis paprastųjų televizoriaus priedėlių suvartojamos elektros energijos kiekis sumažėtų apytiksliai 47 TWh (palyginti su įprastos veiklos, jei nebūtų imtasi veiksmų, scenarijumi), tai prilygsta sutaupytiems 7,2 mlrd. EUR ir 17 Mt neišmesto CO₂,
- apytiksliai 30 % sumažėtų PTP gyvavimo ciklo sąnaudos,
- remiantis aiškiu teisiniu pagrindu, gamintojams būtų sudarytos vienodos sąlygos, bei būtų užtikrinta sąžininga konkurencija ir laisvas judėjimas,
- Bendrijoje būtų suderinti PTP reikalavimai, todėl sumažėtų administracinė ūkinės veiklos vykdytojų našta ir sąnaudos,
- pereinamuosius laikotarpius nustačius deramai atsižvelgiant į perprojektavimo ciklus, bus išvengta neproporcingos naštos gamintojams,
- daugiau energijos būtų sutaupoma už Bendrijos sienų, nes šiais prietaisais prekiaujama visame pasaulyje, o kitoms rinkoms jie bus gaminami laikantis tokių pačių specifikacijų.

Kontrolė

Vykdydamos rinkos priežiūrą, poveikį daugiausia kontroliuos reikalavimų laikymąsi užtikrinančios valstybių narių įstaigos. Taikymo srities, apibrėžčių ir sąvokų tinkamumas bus kontroliuojamas vykdant nuolatinį dialogą su suinteresuotosiomis šalimis ir valstybėmis narėmis.